

T á j é k o z t a t ó

a 2009. január 1-jétől kezdődően alkalmazásra kerülő nyugdíjszabályokról

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvénynek (a továbbiakban: Tny.) és a Tny. végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendeletnek (a továbbiakban: TnyR.) a 2006-2007. években meghozott és 2009. január 1-jétől alkalmazásra kerülő jogszabály-módosításai olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek érintik a nyugdíjba vonulás feltételeit. A fontosabb tudnivalók a következők:

1. A 2009. január 1-jétől előrehozott öregségi nyugdíj annak az 59. életévét betöltött nőnek, illetve annak a 60. életévét betöltött férfinak állapítható meg, aki rendelkezik legalább 40 év szolgálati idővel és nem áll meghatározott biztosítással járó jogviszonyban. (A vállalkozói körben a jogviszony átalakul kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozói jogviszonnyá.) **Csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra pedig az jogosult**, aki legalább 37 év szolgálati időt szerzett, és megfelel az előrehozott öregségi nyugdíjra jogosultsághoz szükséges egyéb feltételeknek. *(Ebben az esetben a nyugellátás összegét a hiányzó szolgálati évek számától függő mértékben és az öregségi nyugdíjra jogosító korhatár eléréséig terjedő idő hosszával arányosan kell csökkenteni.)*

Az előrehozott és a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra való jogosultság megállapítása, valamint az esetleges csökkentés mértékének **meghatározása során továbbra is szolgálati időként kell figyelembe venni** a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj folyósításának időtartamát, illetve a karkedvezményre jogot szerzett személy esetében a megszerzett szolgálati időt növelni kell a karkedvezmény időtartamával. Az előrehozott és a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjra való megszerzés időpontjának azt az időpontot kell tekinteni, amikor a jogosult a jogosultság megszerzéséhez szükséges életkort betöltötte és a szolgálati időt megszerezte.

Kizárólag azon igénylő esetében, aki az előrehozott, illetve csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj igénybeviteléhez **szükséges életkort és szolgálati időt 2009. január 1-jét megelőzően betöltötte, illetve megszerezte**, a jogosultság megállapítása és a nyugdíjcsökkentés mértékének meghatározása során az ún. gyermekkedvezményt továbbra is alkalmazni kell.

Az, aki **2009. január 1-jét megelőzően** nő az 57., férfi a 60. életévét betöltötte és 38, de legalább 33 év szolgálati időt szerzett, az előrehozott, illetőleg a csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj megállapítását bármikor kérheti (e jogosultságát nem veszti el) feltéve, hogy a Tbj. szerinti biztosítási jogviszonyát megszünteti. A nyugdíj összegének megállapítása során azonban a nyugdíj megállapítás időpontjában hatályos szabályokat kell alkalmazni.

2. A 2008. december 31-ét követő időponttól megállapításra kerülő nyugellátások összegének kiszámítása lényegében az előző évi szabályokkal azonos módon történik. Változás csak az ún. *degresszióra*, illetőleg *valorizációra* vonatkozó rendelkezésekben mutatkozik.

A **nyugdíj összegének kiszámítása során** az 1988. január 1-jétől a nyugdíjazást megelőző napig elért keresetet az országos nettó átlagkereset egyes éveken történő növekedését alapul

véve a nyugdíjazást megelőző év kereseti szintjéhez kell igazítani, valorizálni. A valorizációs szorzószámokat minden év márciusában kormányrendeletben határozzák meg.

A **degresszió azt jelenti**, hogy a nyugdíj alapját képező - jogszabályban meghatározott módszerrel kiszámított - havi átlagkeresetet egy bizonyos összeg felett csak korlátozott mértékben lehet figyelembe venni. A 2008. december 31-ét követő időponttól megállapításra kerülő nyugellátások tekintetében a jövedelem-határokat a TnyR-t módosító 332/2008. (XII. 30) Korm. rendelet 2. §-a tartalmazza. Eszerint ha a saját jogú nyugellátás alapját képező havi átlagkereset 258 000 forintnál több,

a) a 258 001-293 000 forint közötti átlagkereset kilencven százalékat,

b) a 293 001-331 000 forint közötti átlagkereset nyolcvan százalékat,

c) a 331 001 forint feletti átlagkereset hetven százalékat

kell a saját jogú nyugellátás megállapításánál figyelembe venni.

3. Változatlan az a rendelkezés, de fontos ismételten rámutatni, hogy mindazok esetében, akik 62 éves koruk betöltése előtt öregségi nyugdíjasként (ideértve az előrehozott nyugdíjak mellett pl. a korekedvezményes nyugdíjat, a korengedményes nyugdíjat, az ún. bányásznyugdíjat és a művésznyugdíjat is) **keresőtevékenységet folytatnak, meghatározott összegű jövedelem megszerzése után a saját jogú nyugdíjat szüneteltetni kell.** A rendelkezések szerint mindaddig, amíg a nyugdíjas adott évi (járulékalapot képező) keresete nem éri el az ún. **éves keretösszeget** [a tárgyév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér - minimálbér - (71 500 forint) összegének tizenkétszeresét, azaz 858 000 forintot], keresete mellett a nyugdíjat is korlátozás nélkül felveheti. Ha azonban keresete meghaladja az éves keretösszeget, a következő hónap 1. napjától az év végéig a nyugdíj folyósítását szüneteltetni kell. (Ha a keretösszeg túllépésére decemberben kerül sor, a decemberi nyugdíjat vissza kell fizetni.) E korlátozás megszűnik a 62. életév betöltésekor.

(A kik 2007. december 31-én már saját jogú nyugdíjasok, a nyugdíj és a kereset együttes igénybevételére vonatkozó fenti korlátozás csak 2010. január 1-jétől vonatkozik, ha akkor még 62 év alattiak).

4. A 2008. január 1-jétől hatályos az a rendelkezés, hogy annak a saját jogú nyugellátásban részesülő személynek - ideértve azt is, akinek a nyugellátása a törvény rendelkezései szerint szünetel(t) - **a nyugellátását kérelmére minden**, 2006. december 31-ét követően (ha 2007. április 1-től fizetett nyugdíjjárulékot, azt követően) saját jogú nyugdíjasként történt foglalkoztatása, illetve egyéni vagy társas vállalkozóként kiegészítő tevékenysége 365 napja után, az általa ezen időszakban fizetendő nyugdíjjárulék alapja havi átlagos összegének **0,5** százalékaival kell növelni. Az erre irányuló kérelmet a lakóhely szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóságon kell előterjeszteni.

5. 2009-től továbbra is megállapítható az öregségi résznyugdíj. Erre - húsz év szolgálati idő hiányában - az válik jogosulttá, aki legalább tizenöt év szolgálati időt szerzett és a nyugdíjkorhatárt (62. életév) betöltötte.

6. 2009-től nem szűnik meg a nyugdíjminimum intézménye, tehát bizonyos feltételek fennállása esetén - a résznyugdíjak kivételével - továbbra is jogszabály határozza meg a társadalombiztosítási nyugellátások legkisebb összegét.

7. Keresőtevékenység folytatása esetén abban az esetben szűnik meg a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosultság, ha a nyugdíjas hat egymást követő hónapra vonatkozó - a személyi jövedelemadóval és az egyéni járulékokkal csökkentett - keresetének havi átlaga meghaladja a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegének 90 %-át, illetve annak a megállapítást követően a rendszeres nyugdíjemelések mértékével növelt összegét, **de legalább a** mindenkori kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegét. *A vizsgálat során a hat egymást követő hónap alatt elért kereseteket, jövedelmeket havonta kell a személyi jövedelemadóval és a járulékokkal csökkenteni, majd ezek átlagát kell a rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj megszűnésének elbírálásakor figyelembe venni. A rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra való jogosultság tehát nem szűnik meg, ha a kereső tevékenység egymást követően hat hónapot nem ér el. A rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj alapját képező átlagkereset kilencven százalékának növelése során azokat a rendszeres nyugdíjemeléseket kell figyelembe venni, amelyek a nyugdíjas számára folyósított rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra is vonatkoztak. Ha a, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesülő személy egyéni vállalkozói tevékenységet folytat, és a nyugdíja keresőtevékenység miatti megszüntetésének feltételei bekövetkeznek, köteles azt tizenöt napon belül - a nyugdíjfolyósítás törzsszámára hivatkozással - bejelenteni a nyugdíjfolyósító szervnek.*

2009-től ezt a rendelkezést minden a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő III. rokkantsági csoportba tartozó rokkantsági (baleseti rokkantsági) nyugdíjasra, valamint a rehabilitációs járadékban részesülőre is alkalmazni kell függetlenül attól, hogy az ellátást mikor állapították meg.

A rehabilitációs járadékra jogosultság előzőek szerinti megszüntetését megelőzően a járadék folyósított összegét 50 százalékkal csökkenteni kell, ha a járadékos keresőtevékenységből származó három egymást követő hónapra vonatkozó - a személyi jövedelemadóval és járulékokkal csökkentett - keresetének, jövedelmének havi átlaga meghaladja a rokkantsági nyugdíj alapját képező havi átlagkereset összegének 90 százalékát, illetve annak a megállapítást követően a rendszeres nyugdíjemelések mértékével növelt összegét, de legalább a mindenkori kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegét.

Budapest, 2009. január 9.

Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság